

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **J. Z.**, zastoupený Mgr. Antonínem Novákem, advokátem se sídlem Sokolská 531/12, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2017, č. j. MPSV-2017/108964-922, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 18. 9. 2018, č. j. 72 Ad 36/2017 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce zažádal o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2016.

[2] Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Olomouci, žalobci rozhodnutím ze dne 28. 3. 2017, č. j. 192710/17/OL přiznal příspěvek na bydlení ve výši 92 Kč měsíčně ode dne 1. 10. 2016 do 30. 6. 2017. Odvolání žalobce žalovaný zamítl v záhlaví označeným rozhodnutím.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci. Namítal, že došlo k diskriminaci znevýhodněním vyplývajícím ze zákona, který je podle žalobce v rozporu s Ústavou a Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), Evropskou sociální chartou a dalšími mezinárodními úmluvami, např. Lisabonskou smlouvou. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, jednoznačně a zcela bezdůvodně znevýhodňuje skupinu občanů [samostatně žijící osoby a osoby samostatně výdělečně činné (dále též „OSVČ“)] a odpírá jim sociální pomoc. Žalobce dále namítal, že OSVČ jsou znevýhodněny oproti jiným skupinám osob, zejména vůči zaměstnancům, ač Listina mezi těmito osobami nerozlišuje. OSVČ na příspěvek na bydlení nedosáhnou, protože se vychází z fiktivního, nikoliv reálného příjmu. Skutečný příjem žalobce byl přitom mnohem nižší, než fiktivní. U částek blízkých životnímu minimu a u hranice, kterou je definována chudoba, je dopad nepřiznaného příspěvku na bydlení obzvláště drastický. Osoby samostatně výdělečně činné jsou zcela vyloučeny ze systému státní sociální podpory, což je v rozporu s čl. 30 Listiny. Listina by měla chránit menšiny, přesto vylučuje určitou skupinu (OSVČ) z pomoci v hmotné nouzi. Napříště mohou být stejné společenské skupině odepřena další práva zaručená Listinou. V dosavadních obdobných věcech žalobce správní orgány ani soudy nijak uspokojivě nezdůvodnily a ani neospravedlnily diskriminaci OSVČ týkající se sociální pomoci ze strany státu.

II. Rozsudek krajského soudu

[4] Krajský soud žalobu zamítl. Neshledal důvody, pro které by právní úprava měla být v rozporu s ústavním pořádkem. Námitku diskriminace při stanovení rozdílných podmínek nároku na příspěvek na bydlení pro různé skupiny osob shledal nedůvodnou, neboť stanovení podmínek pro vznik nároku na poskytnutí státní dávky a její výše je plně v kompetenci zákonodárce. Krajský soud rovněž odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který již ve více podobných věcech shledal tzv. fikci příjmu v souladu s ústavním pořádkem.

III. Kasační stížnost

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s“).

[6] Namítl, že krajský soud porušil jeho právo na spravedlivý proces, neboť se dostatečně nezabýval žalobními námitkami. V rozsudku neuvedl žádný objektivní argument, který by mohl obhájit či ospravedlnit to, že skupina osob (OSVČ) je vyloučena ze systému státní sociální pomoci. Dále uvedl příklady svědčící o zjevné diskriminaci OSVČ. Uzavřel, že dikce § 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, (fiktivní příjem) je v rozporu s ústavním pořádkem; navrhuje proto přerušit řízení a věc předložit Ústavnímu soudu.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžejní námitkou je protiústavnost tzv. fiktivního příjmu dle § 5 odst. 1 písm. a) a § 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře. Nejvyšší správní soud se k této otázce již mnohokrát vyjadřoval, přičemž se přímo zabýval námitkami vznášenými stěžovatelem, který je uplatňuje opakovaně pouze s drobnými obměnami (stěžovatel podal stran této otázky již více než 30 kasačních stížností).

[11] Otázkou ústavnosti rozlišování jednotlivých okruhů osob v oblasti státní sociální podpory a jejich rozporu s mezinárodními úmluvami se Nejvyšší správní soud na podkladu kasačních stížností téhož stěžovatele komplexně zabýval především v rozsudku ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 101/2009 - 60, v rozsudku ze dne 11. 8. 2016, č. j. 5 Ads 181/2014 - 21, či v rozsudku ze dne 27. 9. 2016, č. j. 1 Ads 94/2016 - 20. V nich soud dospěl k závěru, že úprava fiktivního příjmu v zákoně o státní sociální podpoře je souladná jak s ústavním pořádkem, tak s mezinárodními úmluvami. V citovaných rozhodnutích přitom soud stěžovatele opakovaně odkazoval na závěry učiněné v dřívější judikatuře Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu a citoval stěžejní pasáže relevantních rozhodnutí. Z tohoto důvodu již nepovažuje za nutné či účelné závěry z citovaných rozsudků opakovaně reprodukovat, a pouze konstatuje, že vzhledem k tomu, že se na jádru argumentace nic nemění (stěžovatel totiž do řízení nepřináší žádný nový relevantní argument, proč by se soud měl od těchto závěrů odchýlit), neshledává důvod se od své judikatury (z poslední doby např. rozsudek ze dne 29. 3. 2019, č. j. 5 Ads 89/2018 - 20) odlišit a stěžovatelovu námitku považuje za nedůvodnou. Nejvyšší správní soud proto neshledal ani důvod k postupu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

[12] Za pochybení nelze považovat ani postup krajského soudu, který stěžovatelovy námitky vypořádal toliko odkazem na relevantní judikaturu. Je tomu tak právě proto, že obsah stěžovatelových námitek zůstává stále stejný, přičemž judikatura, na kterou krajský soud odkazoval a na kterou odkazuje i Nejvyšší správní soud, vznikla právě na základě jeho námitek. Právě v takovém případě je totiž žádoucí, aby byly stejné námitky vypořádávány stejným způsobem. Ani tuto námitku proto Nejvyšší správní soud nepovažoval za důvodnou.

V. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů

řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu